

П'ятеро братів Лю (китайська народна казка)

Автор Невідомий

Давно це було. Неподалік від берега моря лежало невеличке село Люцзячжуан, а в тому селі жила вдова Лю з п'ятьма синами-близнюками. Хлопці були такі схожі між собою, що лише мати могла розрізнити їх. Але кожний з братів мав один якийсь талант. Найстарший брат, Лю перший, міг, наприклад, враз випити ціле море, потім вилити його назад. Лю другий не боявся вогню. Його можна було кинути хоч у піч. Пролежить там серед полум'я день чи два, і хоча б одна волосина на голові згоріла. Лю третього доля наділила незвичайними ногами: вони могли витягуватись на будь-яку довжину, а потім знову ставати такими, як були раніше. У Лю четвертого тіло було таке міцне, що йому не страшні були ні мечі, ні списи. А наймолодший, Лю п'ятий, добре розумів пташину й звірину мови.

П'ятеро братів жили зі своєю матір'ю край моря і горя не знали. Найстарший з них ловив рибу, другий порядкував у господі, варив усім їсти, третій та четвертий працювали в полі, а найменшому випало домашнє птаство доглядати та отару пасти.

Приїхав якось у їхні місця на полювання правитель тієї округи. Лю п'ятий саме вигнав своїх овечок на пашу. Перегодом бачить він, що до його отари на конях мчить ціла ватага озброєних людей. Ще здалека побачили вони овечок, що розсипалися по схилу гори і хутко почали відв'язувати луки від сідел та діставати стріли з сагайдаків. Хлопчина одразу ж зрозумів, чим це йому загрожує, і загукав овечою мовою:

— Овечечки мої! Мерщій тікайте в ліс! Інакше ці люди вас усіх перестріляють !

Вівці позривалися зі своїх місць і за хвилину зникли в лісі. Лю п'ятий кинувся за ними навздогін. Він біг і кричав усім птахам та звірям, що траплялися йому на шляху, щоб і ті ховалися подалі в хащі.

Півдня гасав правитель округи зі своїми челядниками по полях та перелісках, проте не зміг вполювати жодного звіра. Розгнівався він і наказав служникам схопити хлопця й привести до нього.

— Ану скажи мені, чому це всі птахи та звірі в хащах поховалися? — сердито запитав він хлопця.

— Звідки мені знати? Ви їх спитайте,— спокійно відповів той.

— Я бачив, як ти бігав по горі та розганяв їх. А тепер ще смієш мені брехати?

— То вони злякалися вас та й розбіглися хто куди.

— Тягніть його до міста! — звелів правитель своїм челядникам.— Киньте його там до клітки з тигром!

Правитель сподівався, що голодний тигр миттю розірве хлопця, проте тигр навіть не поворухнувся, коли хлопець зайшов до нього в клітку. А це тому, що Лю п'ятий звернувся до нього тигрячою мовою:

— Любий брате, давай потоваришуємо!

Розгніваний правитель стояв біля клітки і аж тіпався від злості. Тигр замість того, щоб накинутись на хлопця, лежить собі та щось тихо муркоче.

— Тягніть його з клітки та киньте до в'язниці. А завтра ми йому голову відрубаємо!
— гукнув він служникам.

Надвечір чутка про наказ розлюченого правителя докотилася до вдовиної хати. Брати зібралися на раду.

— Нічого у них не вийде! — вигукнув Лю четвертий.— Мене не бере ні меч, ні спис. Я проберусь до в'язниці і підміню нашого найменшого.

Тільки-но смеркло, четвертий брат подався до міста, підмінив там най-меншого, і той ще до світанку повернувся додому. І не просто повернувся, а приїхав верхи на тигрі, якого він вирішив принагідно визволити з неволі.

Другого ранку Лю четвертого привели на міський майдан, де страчували злочинців. А що брати були дуже схожі один на одного, то ніхто не помітив, що це був не той Лю.

Як тільки хлопця вивели па середину майдану, правитель гаркнув щосили:

— Рубайте йому голову!

Кат підійшов до хлопця з величезним мечем, розмахнувся і щосили вдарив його по шиї. Почувся дзенькіт, і великий важкий меч розсипався на друзки.

— Бери іншого меча! — заволав на весь майдан правитель.

Знову пролунав дзенькіт, і другий меч розсипався на друзки. Кат брав усе нові й нові мечі, а хлопчина у відповідь на нетерплячі вигуки правителя округи тільки посміхався.

— Киньте його назад до в'язниці,— нарешті мовив розлючений правитель,— а на світанку скиньте його зі скелі в урвище.

Надвечір уже все село Люцзячжуан знало, що чекає Лю четвертого завтра вранці. Брати зібралися на раду, і Лю третій сказав:

— Тепер моя черга. Проберусь до в'язниці і підміню брага.

Він вийшов з хати, мовив чарівне слово, і його ноги стали враз довгі— довгі. Хлопець зробив кілька кроків і опинився в місті. Знову мовив чарівне слово, ноги стали одразу маленькі. Пробрався до в'язниці і сказав братові:

— Іди додому та відпочинь.

Вранці, тільки но почало розвиднятися, стражники повели хлопця на високу скелю.

— Кидайте його! — гримнув правителів голос.

Стражники вхопили Лю третього за руки та за ноги, розгойдали і кинули в прірву. Хлопчина кілька разів перекинувся в повітрі, а потім мовив чарівне слово. Його ноги вмить випросталися і стали довгі-дові і. Хлопець ступив ними на велику каменюку, розправив гіло, повернувся обличчям до правителя й посміхнувся.

А у правителя від злості аж іскри з очей посипалися.

— До в'язниці його! До в'язниці! — кричав не своїм голосом.

Того ж таки дня було видано нового наказу: спалити юного злочинця на вогнищі.

Коли у селі Люцзячжуан стало відомо про це, брати зібралися на раду.

— Не страшний нам вогонь,— сказав Лю другий.— Тепер мені свій талант треба показати. Піду вночі й підміню брата.

Хлопець не встиг навіть повечеряти. Прихопив із собою дві пампушки та й подався в місто. Пробрався до в'язниці і сказав третьому братові:

— Іди додомзт та відпочинь. Завтра я поміряюся з ними своїми здібностями.

Служники правителя за ніч натягали на міський майдан хмизу та дров і склали все це у величезну купу.

Ще й сонце не зійшло, а челядники вже запалили вогнище. Коли червоне полум'я величезним стовпом піднялося майже до неба, правитель наказав:

— Паліть його!

Стражники схопили хлопця за руки та за ноги і кинули у вогнище. Лю другий зручно вмовстився на великій поліняці, дістав із-за пазухи пампушку, підігрів її в полум'ї і почав снідати.

Правитель аж застогнав від безпорадності й подумав: "Невже я не можу нічого вдіяти з цим голодранцем?" За хвилину він звелів своїм служникам приготувати на завтра корабель до виходу в море.

— Вивеземо його в море і втопимо,— сказав він.

Почули про це рішення правителя брати й зібралися на раду.

— Настала й моя черга показати свої здібності,— сказав найстарший брат. — Піду до в'язниці на зміну нашому братові.

Прийшов він до міста, пробрався до в'язниці й сказав:

— Іди додому та відпочинь. Тепер вони зі мною матимуть справу.

Рано-вранці корабель правителя із зображенням голови страшного дракона на прові вийшов у море. Служники прив'язали Лю першому на шию величезну каменюку і кинули за борт.

Опинившись у воді, хлопець широко роззявив рота і почав ковтати воду. Невдовзі правитель помітив, що його корабель опустився на дно, а море кудись зникло. Корабель повалився на бік, а його господар з численними челядинками попадали в мул. Поки вони міркували, як їм вибратись звідти, Лю перший одв'язав камінь і не кваплячись вийшов на берег. Потім повернувся обличчям до моря і почав випускати воду. Правитель та його челядь так і залишились на морському дні. Лише шапка правителя довгий час погойдувалася на хвилях.